

# Na Liffu zmagala Lakota

Zdenko Vrdlovec, Matic Majcen

**Ljubljana** – S projekcijo *Izgubljenega orkestra*, filma v izraelsko-francoski koprodukciji in režiji Erana Kolirina, ter seveda s podelitvijo nagrad se je sinoči uradno končal 19. ljubljanski mednarodni filmski festival *Liffe*. Ta je bil letos za štiri dni krajši kot doslej, a ga je vseeno obiskalo skoraj 50.000 gledalcev.

Festivalsko nagrado vodomec (namenjeno filmu iz programa Perspektive) je mednarodna žirija (v sestavi Kieron Corless, Petra Seliskar in Nuno Sena) podelila angleškemu filmu, režiskemu prvencu **Steva McQueen**a *Lakota*, ki na pretresljiv način opisuje življenje v zaporu Maze med gladovno stavko pripadnikov Ire leta 1981 (film je na festivalu v Cannesu že prejel nagrado zlata kamera). Nagrado občinstva (ta pomeni odkup filma) pa je osvojil film **Andreja Wajde** *Katin*, ki pripoveduje o sovjetskem pokolu poljskih vojakov v bližini mesteca Katin (Wajdov film je zmagal z dvema oziroma tremi glasovi naskoka pred *Srečanjem na koncu sveta* Wernerja Herzoga in v *Snegom* Aida Begić). Oba nagrajena filma bosta danes (*Lakota*) in jutri (*Katin*) ponovno predvajana v Cankarjevem domu. Nagrado mednarodnega kritičnega združenja Fipresci je prejel ameriški film **Balast Lancea Hamerja** (sicer nagrajenec festivala neodvisnega filma v Sundanceu), nagrado za najboljši kratki film pa *Zemlja in kruh* mehiškega režiserja **Carlosa Armelle**, medtem ko si je posebno omembo žirije prislužil slovenski **Vučko Matveja Luzarja**.

## Premišljen izbor

Letošnji pozitiven odziv javnosti, ki je pospremil 19. izdajo Ljubljanskega mednarodnega filmskega festivala, gre za gotovo pripisati premišljenemu izboru prikazanih filmov, ki so pokrili vse potrebe sedme umetnosti (željnih posameznikov. V programu so svoj prostor našli tako filmi za najzahtevnejše (retrospektive, fokus na katalonski film), aktualne senzacije (*Gomorra*, *Maradono*), lokalni interesi (slovenski in ex-yu film), kot tudi ščepec ekscentričnega v



foto: arhiv dokumentacija Dnevnik

**Režijski prvenec Steva McQueen**a *Lakota*, ki na pretresljiv način opisuje življenje v zaporu Maze med gladovno stavko pripadnikov Ire leta 1981, si je na letošnjem Liffu prislužil nagrado vodomec.

sekciji Ekstravaganca. Želja organizatorjev ob vpeljavi tovrstnega vseobsegajočega programa je zagotovo bila, da povprečnemu, umetniškega filma nevajenemu obiskovalcu odpravi tisti skeptični predsodek, da ogled neangleško govorečega filma predstavlja do ločen umski napor, ker takšni filmi vpeljujejo bolj »zahtevne« oblike pripovedovanja zgodbe in se v tem bistveno razlikujejo od lažje prebavljive hollywoodske produkcije. Letošnji Liffe je, kolikor je bil gledalec pripravljen spregledati vsaj jezikovno bariero, ta predsodek na več mestih izvrstno spodbijal.

## Jesenska filmska šola

V soboto pa se je sklenila tudi *Jesenska filmska šola*, mednarodni simpozij filmske teorije, ki si je letos nadela podnaslov Film in filozofija ter ponudila različne poglede o po(ne)srečenosti dialoga med podobo in mislijo. Razmislek je večinoma potekal v dveh tematskih linijah. V prvi je bila za podlago vzeta knjiga mladega londonskega filozofa in filmskega teoretika **Daniela Frampton**a *Filmosophy*. Na njeni naslovnici v oči pade izjava, da gre za radikalno nov način razumevanja filma, **Jurij Simoniti** pa je v svojem predavanju kot odgovor na to dokazoval, da njegova teorija sploh ne ustreza kriterijem za vzpostavitev samosvojega te-

oretskega okvirja. **Melita Zajc** je na drugi strani nekaj Framptonovih zastavok vendarle spoznala za resnične in je njihovo veljavnost pokazala na primeru nigerijske kinematografije. Frampton je ob tej priložnosti v obširnem intervjuju za revijo Ekran sicer razkril, da imajo pri pogumnih izjavah o inovativnosti njegove misli sicer prste vmes tudi oglaševalski prijemi založbe, kjer je izdal svoj odmevni knjižni prvenec.

Druga tematska veja se je nanašala na refleksijo o kompleksni filmski moštrovini Jean-Luca Godarda *Zgodovine filma*. Presenetljivo dobro obiskane projekcije tega filma v Kinodvoru so se tako izvrstno dopolnjevale s tremi predavanji na to temo. **Andrej Šprah** je v svoji analizi izpostavil način Godardovega nizanja podob, ki niso nikoli »o« stvari, npr. »o holokavstvu«, temveč avtor misli »z« njimi in tako vzpostavlja samosvoj akt kreacije v povezovanju zgodovinskih krivic s sedanostjo. Temu sta sledili še predavanji dveh tujih gostov, **Pavla Levija** s Stanfordске univerze ter **Michaela Witta**, velikega poznavalca Godardovega opusa. Poleg klasičnih filozofskih referenc (Hegel, Deleuze, Žižek) je bilo na simpoziju slišati še predavanja o teoriji postfordizma, filmskem esejizmu Chrise Markerja in o Eisensteinovi ideji intelektualnega filma, večino predavanj pa je v tiskani obliki izdala revija Kino.